

Силабус курсу Страховий менеджмент

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність – П10 Соціальна робота та консультування

Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

д-р екон. наук, професор Спасів Наталія Ярославівна

Контактна інформація

vladnat@gmail.com, +30674831997

Опис дисципліни

Дисципліна “Страховий менеджмент” спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

Головним завданням курсу є оволодіння фундаментальними питаннями теорії та практики управління страховою компанією, набуття вмінь критично аналізувати ефективність їх організації з використанням сучасних методик страхового менеджменту та виокремлювати невирішені проблеми з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання; набуття навиків щодо планування у страховій діяльності, порядку формування, структури та оптимізації ресурсного потенціалу страховиків, налагодження комунікації та інформаційного забезпечення страхового менеджменту, управління маркетинговою діяльністю, грошовими потоками та фінансовою надійністю страховика, технології відбору ризиків на страхування і врегулювання страхових претензій, специфіки фінансового моніторингу у страхових організаціях.

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	1. Сутність та значення страхового менеджменту	Знати термінологію з питань страхування, страхового менеджменту, розуміти його основну мету і завдання, нову парадигму менеджменту як перспективи розвитку страхового бізнесу, аналізувати діяльність страховиків та особливості функціонування вітчизняного страхового ринку, вміти управляти процесом створення страхових організацій	Тестові завдання, питання
4 / 1	2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією	Вміти пояснювати поняття й принципи побудови структури управління страховою організацією, розуміти моделі і методи управління трудовим потенціалом страховика та його кадрове забезпечення, виявляти взаємозв'язок між мотивацією персоналу як функцією страхового менеджменту та продуктивністю праці	Тестові завдання, питання

4 / 2	3. Планування у страховій діяльності	Пояснювати структуру й зміст основних елементів та етапів у страхуванні крізь призму стратегічного менеджменту, розробляти стратегії розвитку страховика, проводити SWOT-аналіз діяльності страховика та бізнес-планування	Тестові завдання, питання
2 / 2	4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	Знати програмний комплекс страхової компанії та вміти формувати бази даних задля ефективного їх використання й управління ними, окреслювати шляхи вдосконалення інформаційної системи, розуміти комерційну таємницю та способи її забезпечення в страхових організаціях	Тестові завдання, питання
4 / 2	5. Управління маркетинговою діяльністю у страховому бізнесі	Вміти аналізувати основні завдання, які стоять перед страховим маркетингом і маркетинговою службою страховика, проводити маркетингові дослідження в страхуванні з метою реалізації програми підвищення конкурентоспроможності страховика та просування нових видів страхових послуг	Тестові завдання, питання, задачі
4 / 1	6. Управління відбором ризиків на страхування	Здійснювати ризик-менеджмент страховика в контексті визначення потреби в страхуванні, організацію відбору ризиків на страхування, а також управління даним бізнес-процесом із метою формування та забезпечення збалансованості страхового портфеля	Тестові завдання, питання, задачі
2 / 1	7. Урегулювання страхових претензій	Пояснювати діяльність служб врегулювання претензій та розуміти процедуру й етапи врегулювання страхових претензій, вміти оформляти регресні позови до осіб, винних у скоєнні страхових випадків	Тестові завдання, питання
4 / 2	8. Управління грошовими потоками страховика	Вміти управляти грошовими потоками страховика, знати джерела доходів і витрат страховика від основної, інвестиційної та фінансової видів діяльності, пояснювати необхідність формування та знати склад технічних резервів та резервів із страхування життя	Тестові завдання, питання
4 / 1	9. Управління фінансовою надійністю страховика	Виявляти взаємозв'язки між тарифною політикою страховика та його на фінансовими результатами, усвідомлювати роль перестраховальних програм у збалансуванні страхового портфеля, оцінювати й розраховувати показники платоспроможності, ліквідності й фінансової надійності страховика	Тестові завдання, питання
2 / 1	10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	Пояснення необхідності фінансового моніторингу і розуміння його завдань у справі запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, а також завдань та обов'язків страховика як суб'єкта первинного фінансового моніторингу	Тестові завдання, питання

Рекомендовані джерела інформації

1. Березька К., Кнейслер О., Спасів Н., Кулина Г. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. *Ukrainian Journal of Information Technology*. 2021. Vol. 3. No 2. P. 87–93. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/dec/26127/13087.pdf>
2. Борисюк О. В., Дацюк-Томчук М. Б. Страховий менеджмент в умовах воєнного стану в Україні: виклики та перспективи. *Modern Economics*. 2024. № 45. С. 12–18. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V45\(2024\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V45(2024)-02)
3. Власюк С. А. Страховий менеджмент в умовах глобалізаційних процесів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 7. С. 207–212.
4. Гудзинська Л. Ю., Грипа В. А. Інвестиційна діяльність страхових компаній України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3842/3762>
5. Гузела І. Моделювання сценаріїв оподаткування результатів діяльності страховиків України. *Світ фінансів*. 2021. № 3 (68). С. 101–114. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44427/1/%D0%93%D0%A3%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%90.PDF>
6. Доманчук А. І. Управління фінансами страхових компаній в контексті реалізації страхового інтересу : дис. ... доктора філософії у галузі управління та адміністрування : 072 / Міністерство освіти і науки України, Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир, 2023. 240 с. URL: https://ztu.edu.ua/site/files/1/docs/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0%D0%90%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%D0%A0%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8/2023/diss_Domanchuk.pdf
7. Дранус В., Дранус Л., Трушкіна Н. Інноваційні підходи до управління платоспроможністю страхових компаній в Україні. *Вісник Львівського національного університету природокористування. Серія Економіка АПК*. 2023. № 30. С. 151–156. URL: <https://visnyk.lnup.edu.ua/index.php/economics/article/view/190/172>
8. Другова В. Інноваційні підходи до страхового менеджменту в умовах цифрової трансформації. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-123>
9. Житар М. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-24>
10. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі АК “Страхова група “ТАС”). *Агросвіт*. 2021. № 1–2. С. 12-19.
11. Клапків Ю. М., Свірський В. С. Проблеми функціонування ринку страхових послуг в умовах поширення COVID-19. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 5–9. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2021.2.1>
12. Кнейслер О., Король С., Спасів Н. Прагматизм управління фінансовою стійкістю страхових компаній в Україні. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 7 (72). С. 99–110. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1537/1545>
13. Кнейслер О., Спасів Н., Король С. Новелізаційні тенденції розвитку страхових компаній в Україні. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 2 (67). С. 106–117. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1440/1446>
14. Кнейслер О., Спасів Н., Гузела І. Концептуальні засади державного регулювання страхового ринку. *Світ фінансів*. 2023. Вип. 3 (76). С. 49–63. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1631/1641>
15. Куцик П. О., Сороківський В. М., Кузьма Х. В. Статистичні підходи до оцінювання величини фінансових ресурсів страхових компаній. *Вісник Львівського торговельно-економічного*

- університету. *Економічні науки*. 2022. № 66. С. 5–9. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1072/1014>
16. Опальчук Р. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Київ: ЦП «Компринт», 2023. 251 с.
 17. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
 18. Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика : Постанова Правління НБУ від 27.12.2023 р. № 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#top>
 19. Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів : Постанова Правління НБУ від 29.12.2023 р. № 203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0203500-23#Text>
 20. Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика : Постанова Правління НБУ від 29.12.2023 р. № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0201500-23#Text>
 21. Прокопчук О. Т. Інвестиційна складова менеджменту страхових організацій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 17. С. 25–32.
 22. Сніщенко Р. Безпекові аспекти управління страховими компаніями України. *Трансформаційна економіка*. 2024. № 1 (06). С. 63-67. URL: <https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/89/87>
 23. Страховий менеджмент : підручник / [О. В. Кнейслер та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Кнейслер. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 321 с.
 24. Al-Sabti A. A. W. H., Al-Tamimi S. A., Yasir M. H. The Role of Technical Reserves and Investments in Income Smoothing Operations: Empirical Evidence in Insurance Companies Operating in the Gulf Cooperation Council Countries. *Cuadernos de Economía*. 2024. Vol. 47, Issue 133. Pp. 185–194. URL: https://www.researchgate.net/publication/382220842_The_Role_of_Technical_Reserves_and_Investments_in_Income_Smoothing_Operations_Empirical_Evidence_in_Insurance_Companies_Operating_in_the_Gulf_Cooperation_Council_Countries
 25. Desyatnyuk, O., Kneysler, O., Spasiv, N., & Huzela, I. (2024). The latest tools for optimizing the tax regulation of the insurance business. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(59), P. 213–222. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4539>
 26. Firouzi M., Emamverdi Gh., Hamidian M. Determining the Financial Solvency Level of Insurance Companies by Insurance Branches. *Management Strategies and Engineering Sciences*. 2025. № 7 (4). Pp. 125-132. URL: https://www.researchgate.net/publication/391674674_Determining_the_Financial_Solvency_Level_of_Insurance_Companies_by_Insurance_Branches
 27. Hersch K., Colaço J., Cnaan M. 2024 global insurance outlook: insurers evolving to address changing operating environment and precipitate even greater societal impact. URL: <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/industry/financial-services/financial-services-industry-outlooks/insurance-industry-outlook.html>
 28. Kizi T. M. S. Management of Financial Resources of Insurance Companies. *International journal on economics, finance and sustainable development*. 2023. Vol. 5, № 3. P. 77-80. URL: <https://journals.researchparks.org/index.php/IJEFSD/article/view/4149>
 29. Kryvytska O., Kneysler O., Giuseppe T. Cirella, Spasiv N., Korol S., Novoseletska A. Insurance Companies and Territorial Positioning in Ukraine's Post-war Economic Development: A Comprehensive Historical Analysis, 2015–2019. *Contributions to Economics*. 2024. Part F2295. P. 121–136. URL: https://ideas.repec.org/h/spr/conchp/978-3-031-48735-4_8.html
 30. Yin H. Innovations in Human Resource Management: Willingness and Ability of Long-Term Care Insurance. *Marketing and management of innovations*. 2021. № 2. С. 261–277.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульного контролю; оцінювання результатів самостійної роботи та тренінгу; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Страховий менеджмент» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %	5 %	15 %	40 %
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за темами 1-10 на практичних заняттях 1-7	Модульна робота, яка охоплює теми 1-10. Теоретичні питання (2 теоретичні питання по 30 балів за кожне) – макс. 60 балів. Тести (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (одна задача) – макс. 20 балів	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається за виконання трьох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 30 балів за кожне – макс. 60 балів; 2) задача – макс. 20 балів; 3) 10 тестів по 2 бали за тест – макс. 20 балів

Форми і критерії оцінювання

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення, розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування фінансовою звітністю страховика та її ґрунтового аналітичного опрацювання;

75-89 балів – здобувач вищої освіти правильно, у достатньо повному обсязі дає виклад навчального матеріалу, але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої аргументації в поясненнях, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки, розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег, вміє користуватися фінансовою звітністю страховика;

65-74 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

35-59 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-34 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час практичних занять.

Модульний контроль, екзамен:

– теоретичні питання: два теоретичні питання, за відповідь на кожне з яких здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 30 балів, що у підсумку максимально дає 60 балів:

21-30 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

11-20 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності;

0-10 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, допускає суттєві неточності та помилки;

– тестові завдання: за правильну відповідь на кожен з тестів здобувач вищої освіти може отримати 2 бали, що в підсумку максимально дає 20 балів;

– задача, за розв'язання якої здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів:

15-20 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно і правильно розв'язує задачу й інтерпретує отримані результати;

6-14 балів – здобувач вищої освіти у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно виконує завдання, але допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання завдання;

1-5 балів – здобувач вищої освіти фрагментарно виконує ситуативне завдання, допускає суттєві неточності, недостатньо розкриває зміст завдання, що свідчить про низький рівень опанування навчального матеріалу.

Підсумкова оцінка за модульний контроль та екзамен визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Тренінг:

90-100 балів – здобувач вищої освіти активно працює під час проведення тренінгу, вільно й аргументовано використовує навчальний матеріал для розкриття змісту завдань тренінгу, ґрунтовно аналізує аналітичні матеріали, демонструє творчий підхід до виконання завдань тренінгу;

75-89 балів – здобувач вищої освіти доволі активно працює під час проведення тренінгу, виконує завдання тренінгу лише з певною допомогою колег, достатньо ґрунтовно аналізує аналітичні матеріали, демонструє творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

60-74 бали – здобувач вищої освіти доволі пасивно працює під час проведення тренінгу, долучається до виконання лише окремих завдань тренінгу, в окремих моментах виявляючи творчий підхід до виконання окремих завдань тренінг, поверхнево аналізує аналітичні матеріали;

1-59 балів – здобувач вищої освіти демонструє небажання брати участь у виконанні завдань під час проведення тренінгу, долучається до розкриття їх змісту лише на вимогу колег чи викладача, не аналізує аналітичні матеріали.

Самостійна робота:

90-100 балів – зміст самостійної роботи розкритий у повній мірі та відповідає встановленим вимогам до оформлення результатів виконаних завдань, містить елементи самостійного дослідження, під час презентації результатів самостійної роботи здобувач вищої освіти демонструє високий рівень опанування навчального матеріалу, уміння аналізувати й узагальнювати теоретичний і практичний матеріал, творчо підійти до підготовки презентації;

75-89 балів – представлені результати самостійної роботи відповідають встановленим вимогам, зміст самостійної роботи загалом розкритий, але присутні несуттєві недопрацювання, не вистачає достатньої глибини дослідження проблем, здобувач презентує матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускається незначних помилок у формулюванні понять, розрахунках при аналізі фінансових показників, презентація роботи при цьому має незначні недоліки як за змістом, так і за оформленням;

60-74 бали – завдання самостійної роботи виконані на недостатньому рівні, логічно не завершені аналіз і оцінка стану об'єкту дослідження, наведені авторські пропозиції і рекомендації є загальними (без урахування особливостей об'єкту дослідження) і недостатньо обґрунтованими, здобувач припускається значних помилок у розрахунках, матеріал презентує фрагментарно, без логічної послідовності, відповіді на запитання нечіткі, презентація роботи при цьому має значні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

1-59 балів – зміст виконаного здобувачем вищої освіти завдання для самостійної роботи не розкрито, оформлення і презентація роботи не відповідає встановленим вимогам, відповіді на запитання відсутні, неточні або неповні, не наведені шляхи вирішення проблеми або вони не обґрунтовані та випадкові.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)